

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 158/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. V., L., zastúpeného advokátom JUDr. L. J., R., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 22. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 86/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. V. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2007 doručená sťažnosť V. V., L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) z 22. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 86/2006.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol, že okresný súd v rámci predbežného prerokovania obžaloby podanej 31. októbra 2006 prokurátorom Okresnej prokuratúry L. (ďalej len „okresná prokuratúra“) pod č. k. 1 Pv 219/05-67 vydal 22. októbra 2007 uznesenie, ktorým podľa § 244 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku nariadil v danej veci hlavné pojednávanie.

Konajúci súd súčasne rozhodol o tom, že odmieta vykonanie sťažovateľom navrhovaných dôkazov - výsluchov svedkov, príslušníkov Policajného zboru vykonávajúcich zákrok v roku 2005, vyhotovenie nového znaleckého posudku, a vyžiadanie označených listinných dôkazov vrátane pokynu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) upravujúceho postup okresnej prokuratúry.

Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu ním označených práv a slobôd. Dôsledky tohto rozhodnutia nie je možné napraviť v rámci ďalšieho konania, pretože proti uvedenému rozhodnutiu súdu nie je prípustný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Následky uvedeného rozhodnutia sú však tak závažné, že jedinou cestou, ako možno dosiahnuť v danej veci nápravu, je uplatnenie tohto prostriedku ochrany základných práv a slobôd, ktorým ochranu neposkytol všeobecný súd v rámci predbežného prerokovania obžaloby, hoci bol povinný tak učiniť.

Sťažovateľ poukázal na judikatúru ústavného súdu publikovanú pod sp. zn. III. ÚS 79/02 a sp. zn. III. ÚS 155/05, podľa ktorej „nie je iba povinnosťou ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, ale túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti“.

V ďalšom sťažovateľ poukázal na vady prípravného konania, z ktorého vyvodil záver o nedôslednom uplatnení právomoci okresného súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd v Liptovskom Mikuláši v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 86/2006, v rámci predbežného prejednanía obžaloby podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry v L. pod sp. zn. 1 Pv 219/05-67 dňa 31. 10. 2006, porušil základné právo V. V. zaručené ustanoveniami článku 17 ods. 2, 46 ods. 1, 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovenia článku 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) a písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši sp. zn. 1 T 86/2006 zo dňa 22. 10. 2007 a vec sa vracia Okresnému súdu v Liptovskom Mikuláši, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. V. V. sa priznáva náhrada trov konania vo výške 6.296,-Sk, ktoré je Okresný súd v Liptovskom Mikuláši povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokáta JUDr. L. J., R.

Trovy konania, priznania náhrady ktorých sa domáham, pozostávajú z odmeny za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 6.296,-Sk za dva úkony právnej služby zvoleného advokáta v zmysle ustanovení § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a písm. c) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom - 2.970,-Sk a písomné podanie na Ústavný súd SR - 2.970,-Sk) ako aj z hodnoty dvoch režijných paušálov po 178,-Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom tejto sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa garantovaných v čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c) a písm. d) dohovoru uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 86/2006 tým, že konajúci súd rozhodol uznesením z 31. októbra 2006 o nariadení hlavného pojednávania vo veci a nevykonal dôkazy, ktoré navrhol sťažovateľ.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo

o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

podľa písm. c) citovaného článku dohovoru obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

podľa písm. d) citovaného článku dohovoru vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci limitovaná princípom subsidiarity. Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného

aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Ústavný súd konštatuje, že konanie stále prebieha na okresnom súde a proti rozhodnutiu okresného súdu môže sťažovateľ podať odvolanie. Odvolací súd potom bude povinný skúmať ústavnosť a zákonnosť konania predchádzajúceho podaniu odvolania, a to najmä so zreteľom na dodržanie základných práv a slobôd vrátane označených práv sťažovateľa. Odvolací súd má podľa Trestného poriadku celý rad účinných procesných nástrojov, ako zabezpečiť nápravu porušenia základných práv a slobôd v predchádzajúcom konaní, ak dospeje k záveru, že boli porušené. Z uvedeného dôvodu je to teda v prvom rade odvolací súd, ktorý bude oprávnený a povinný rozhodnúť o ochrane základných práv a slobôd, a preto nie je daná právomoc ústavného súdu v tejto veci konať. Skutočnosti, ktoré uviedol sťažovateľ vo svojej sťažnosti, neumožňujú vyvodiť taký záver, že by nimi namietané porušenie označeného základného práva nebolo možné odstrániť pred odvolacím súdom.

Vzhľadom na to, že sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu z 22. októbra 2007 je svojou povahou procesným rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania, v prípade zistenia porušenia základných práv sťažovateľa odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nič nebráni tomu, aby sťažovateľ opätovne požiadal predsedu senátu o vypočutie svedkov. Senát okresného súdu bude viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý bude mať možnosť posúdiť aj námietky sťažovateľa, ktoré sú obsahom tejto sťažnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008